

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/6239 din 11.04.2024

La nr. 36/01-05/426 din 02 aprilie 2024

**Agenția Geodezie,
Cartografie și Cadastru**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.778/2001; Legea nr.160/2011; Legea nr.131/2012; Legea nr.254/2016) (număr unic 145/AGCC/2024).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.04.12 09:33:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9597 din 11.04.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 778/2001; Legea nr.160/2011; Legea nr.131/2012; Legea nr.254/2016) (număr unic 145/AGCC/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: „*După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]*”,

menționăm că autorul proiectului n-a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de lege.

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 02 februarie 2024. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop actualizarea legislației naționale pentru menținerea coerenței cu practicile internaționale și asigurarea interoperabilității cu alte țări în sectorul activității geodezie, cartografie și geoinformatică.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea a patru acte normative, modificările de bază fiind făcute în Legea nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică.

Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în ceea ce privește actualizarea și completarea cadrului normativ existent pentru a răspunde mai bine nevoilor din domeniu.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

În textul proiectului a fost identificată o formulare ambiguă care la aplicare poate admite interpretări abuzive. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

La art.IV pct.1 din proiect

„La articolul 2, noțiunea „entitate publică”, se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) furnizor de utilitate publică sau de rețele edilitare pentru interes public”.”

Obiecții:

Atît din conținutul proiectului, cît și din conținutul Legii nr.254/2016 nu poate fi dedus sensul noțiunii de „furnizor de utilitate publică”.

De fapt, legislația națională nu operează cu asemenea termen, ceea ce poate crea dificultăți la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, sub aspectul înțelegerii corecte a semnificației acestuia.

Mai mult ca atît, sensul neclar al normei oferă posibilitatea aplicării acesteia în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și/sau de control.

Recomandări:

Completarea Legii nr.254/2016 cu definiția noțiunii „furnizor de utilitate publică”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - abuz de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ privind domeniile geodezie, cartografie și geoinformatică) a fost elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, în scopul actualizării legislației naționale pentru menținerea coerenței cu practicile internaționale și asigurarea interoperabilității cu alte țări în sectorul activității geodezie, cartografie și geoinformatică.

Proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă și respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional (autorul n-a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia).

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la actualizarea și completarea cadrului normativ existent pentru a răspunde mai bine nevoilor din domeniu.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată o formulare ambiguă care admite interpretări abuzive. În scopul preîntîmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

11.04.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghită , Inspector principal

Digitally signed by Gheorghita Vadim
Date: 2024.04.11 16:44:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

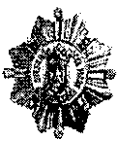

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/4043 din 07.03.2024

La nr. 18-69-2186 din 26 februarie 2024

**Agencia Geodezie, Cartografie
și Cadastru**

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ privind domeniile geodezie, cartografie și geoinformatică) (număr unic 145/AGCC/2024), comunicăm următoarele.

Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.03.07 15:24:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI